

NORMATIVA DO TRABALLO DE FIN DE GRAO (TFG)

Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física

(Aprobada en Xunta de Facultade o 23 de Xuño de 2017)

I. PRESENTACIÓN

As seguintes directrices son de aplicación aos Traballos de Fin de Grao (en adiante, TFG) correspondentes ao Título de Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte da Facultade de Ciencias do Deporte e a Educación Física (UDC).

O TFG é unha materia de 6 créditos ECTS, de carácter obrigatorio, do segundo cuadrimestre de cuarto curso do vixente plano de estudos.

O TFG consistirá na elaboración dunha planificación/programación/proxecto de intervención, o mais real posible, e preferentemente vinculado coas prácticas externas do alumnado (Prácticum).

O TFG non é un traballo de investigación, salvo que o profesorado e o alumnado implicado desexen dar continuidade ao deseño de investigación presentado no proxecto de investigación do Prácticum, e que se corresponda con algunha temática presente nas Unidades de Competencia ofertadas. Consecuentemente, no suposto dunha investigación aplicada, poderá autorizarse pola Comisión do TFG (comisión constituída na Xunta de Facultade) a elaboración do TFG baixo este formato.

O TFG terá en conta os aspectos éticos e os dereitos fundamentais, de igualdade de oportunidades entre homes e mulleres, e os principios de igualdade de oportunidades e accesibilidade universal das persoas con discapacidade e os valores propios dunha cultura da paz e de valores democráticos.

II. ORGANOS/ESTAMENTOS IMPLICADOS NO TFG

- **Decanato.**
Responsable da proposta da oferta formativa ou Unidades de Competencia, e da asignación a cada alumna/o das mesmas, onde realizará o TFG.
- **Departamento de Educación Física e Deportiva.**
Responsable da asignación do profesorado e constitución das comisións avaliadoras.
- **Comisión do TFG.**
Responsable de aspectos de trámites administrativos (asignación, aprobación de temáticas especiais...), de realizar o seguemento da asignatura, e asesorar e presentar as propostas ao Departamento para o seu desenvolvemento.
- **Profesorado responsable da Unidade de Competencia.**
Docente/s encargado/s polo Departamento para realizar as tarefas de organización e impartición dos contidos da Unidade de Competencia, da titorización/seguemento do traballo individual de cada estudante, de recoller os TFG do alumnado da súa unidade e avalialos inicialmente. Será recoñecido como director/a do TFG de todo o alumnado da súa Unidade de Competencia.
- **Codirectoras/es do TFG.**
A petición do profesorado da Unidade de Competencia, poderá asignarse outro docente para colaborar na impartición do contido ou na titorización/seguemento do traballo individual cando se corresponda con temas de contido específico.

- **Alumnado.**

Participará o alumnado referido no apartado seguinte (Ámbito de aplicación) que realice a solicitude de asignación da Unidade de Competencia para a realización do TFG e tamén, no seu caso, o alumnado matriculado en anteriores cursos académicos, que poderá optar polo cumprimento do establecido neste programa ou no especificado na Guía Docente para estes casos.

III. ÁMBITO DE APLICACIÓN

As directrices afectarán a todo o alumnado matriculado por primeira vez, no mes de setembro, na asignatura do TFG do curso académico 2017-2018 (e posteriores), e a quenes, trala oportunidade de febreiro, o fagan efectivo por atoparse en condicións de cumprir o establecido pola UDC. Neste sentido, a “*Normativa reguladora da matrícula e a defensa do Traballo Fin de Grao (TFG) e do Traballo Fin de Mestrado Universitario (TFM)*”, modificada en Consello de Goberno do 28 de xuño de 2016, establece que o estudante, para matricularse, pode ter pendentes 78 créditos (incluídos os do TFG) para completar os seus estudos (artigo 1.2); que unha vez cumprido este requisito, a matrícula do TFG realízase dentro do prazo xeral para a matrícula ordinaria que estableza a UDC, efectuando o abono dos prezos públicos que correspondan (artigo 1.1) e só poderá presentalo unha vez comprobado que ten todas as materias do Grao aprobadas (artigo 3.1).

Para poder participar neste proceso, ademais das condicións sinaladas no anterior parágrafo, o alumnado deberá cumprir cos seguintes criterios:

- Solicitar asignación da Unidade de Competencia.
- Asistir ás 4 sesións formativas/informativas que se desenvolveran durante o primeiro cuatrimestre.
- Asistir as clases/titorías presenciais do 2º cuatrimestre da Unidade de Competencia que se lle asignara.
- Entregar o documento que recolle o seu TFG, no prazo establecido.
- Se fora o caso, defendelo públicamente.

O alumnado que durante o curso 2016-17, ou anteriores, estivera matriculado na materia TFG e quixera continuar o proceso de elaboración, presentación e defensa do TFG, baixo normativa de matrícula de dito curso, poderá facelo excepcionalmente de forma optativa, sempre que presente un informe por escrito do seu director/a do TFG acreditando que o seu traballo se atopa nunha fase avanzada de elaboración. As datas e procedemento de aplicación neste caso, presentaranse na Guía Docente da materia.

IV. FORMATO DE PRESENTACIÓN

O/a estudante presentará un documento escrito en calqueira idioma oficial da UDC (excepcionalmente admitirase en inglés, francés ou portugués, previa autorización da Comisión do TFG e xustificado con anterioridade polo profesorado responsable da Unidade de Competencia), cunha extensión máxima de 75 páxinas (incluída bibliografía e táboas), salvo excepcións autorizadas pola Comisión do TFG, escrito nun linguaxe académico correcto e atendendo á estrutura indicada na presente normativa.

O documento deberá estar escrito en letra Times New Roman 12 puntos, interliñado sinxelo e xustificado a ambos lados, aplicando as Normas APA ou Vancouver para as referencias bibliográficas.

O/a estudante entregará unha copia en formato dixital (nun único arquivo en pdf) ao/a profesor/a da Unidade de Competencia, e outra copia idéntica na Secretaría Académica da Facultade (Edificio de Aulas).

V. COMPETENCIAS

O TFG estará orientado á adquisición das competencias xerais e nucleares da titulación establecidas na Memoria do Título e que, conforme ao Real Decreto 861/2010 (artigo 3.2 do Anexo I), debe garantir, como mínimo, as seguintes:

- O dominio das fontes bibliográficas e de información.
- A capacidade de realizar un proxecto contextualizado para facer fronte a situacións concretas do ámbito profesional específico.
- O establecemento de sistemas de avaliación e control que permitan comprobar a consecución dos obxectivos, tanto durante o proceso como ao final do mesmo.
- A aplicación dos coñecementos adquiridos á regulación da conducta propia, especialmente no ámbito profesional.

Debendo, ademáis, responder aos seguintes resultados de aprendizaxe:

- Comprender problemas sustanciais das Ciencias da Actividade Física e do Deporte, e propoñer hipóteses co fin de deseñar a estratexia empírica, para a súa demostración teórica, que levaría á mellor resolución dos problemas identificados.
- Coñecer e aplicar as novas tecnoloxías de obtención de rexistros, e de procesamento da información e da imaxe, á Actividade Física e ao Deporte; formular proxectos que integren diferentes operacións.
- Saber interpretar e utilizar a terminoloxía específica en lingua inglesa relacionada coa tecnoloxía, a información e a estatística aplicada á Actividade Física e ao Deporte: táboas de datos, gráficas, diagramas, procedementos, protocolos...
- Dotar ao alumno/a de mecanismos de control sobre a calidade da súa intervención profesional.
- Aplicar a situacións profesionais reais criterios de avaliación dos seus puntos fortes e febles que lle permitan recoñecer as súas competencias personais, así como reorganizar marcos de referencia que lle sirvan para entender mellor os conceptos e contidos estudados durante o Grao.

- Comprender as posibles aplicacións do método científico aos diversos ámbitos das Ciencias da Actividade Física e do Deporte: deseño metodolóxico, rexistros, bases de datos e análise estatística.

Para elo, esta Facultade adoptará cada ano unha oferta de Unidades de Competencia que serán incorporadas na Guía Docente da materia.

VI. ASIGNACION DE TEMAS (UNIDADES DE COMPETENCIA)

O alumnado que cumpra o establecido no apartado do ámbito de aplicación deste documento con respecto á matrícula do TFG deberá seleccionar Unidades de Competencia (de maior a menor interese) según a oferta anual que se elabore a tal efecto, asignándolle unha de ditas unidades de acordo aos criterios establecidos. O procedemento para dita asignación será o seguinte:

- Na data establecida trala sesión informativa, cada alumna/o entregará unha solicitude de asignación da Unidade de Competencia, para establecer así unha orde de preferencia de asignación.
- Estableceranse como prioridades:
 1. Alumnado que teña realizado ou estea realizando o Prácticum no ámbito da Unidade de Competencia solicitada.
 2. Número de créditos superados no momento da solicitude.
 3. A igualdade de créditos, aplicarase a nota media do expediente das materias superadas.
- Iranse cubrindo as prazas de cada Unidade de Competencia (10 aproximadamente) cos criterios anteriormente sinalados, ata garantir que todo o alumnado matriculado poida realizar unha Unidade de Competencia que lle permita elaborar o TFG no ámbito desexado.

O alumnado que non cumpra co establecido nestas directrices (matrícula, solicitude de asignación e asistencia ás sesións formativas/informativas), non poderá cursar a docencia na Unidade de Competencia.

As datas a considerar por parte do profesorado e do alumnado para a realización da xornada informativa, a asignación de unidades de competencia, a entrega de documentación e a avaliación aparecerán recollidas, cada ano, na Guía Docente da materia.

VII. FASES DO PROCESO

O proceso consistirá en catro fases:

1. Realización dunha fase formativa/informativa sobre o proceso de elaboración TFG (inclúese na asignación de Unidades de Competencia).
2. Asistencia ás clases presenciais da Unidade de Competencia asignada a cada estudante.
3. Asistencia ás titorías nos horarios establecidos correspondentes ás titorías do profesorado responsable de cada Unidade de Competencia ou, no seu caso, titorías acordadas.
4. Presentación do TFG e defensa, se fora necesario.

1. FASE FORMATIVA/INFORMATIVA

Constará, como mínimo, de 4 sesións ao longo do 1º cuadrimestre, nas etapas que se determinan a continuación, e cuxas datas determinaranse na Guía Docente:

- Setembro: Presentación da Guía Docente e Normativa do TFG, na que explicarán con detalle todos os apartados do mesmo. A partir desta presentación, abrirase o período de solicitude de asignación das Unidades de Competencia.
- Outubro: Asignación a cada estudante da súa Unidade de Competencia, e realización de Taller sobre búsqueda e recollida de información.
- Novembro: Primeira reunión co PDI de cada Unidade de Competencia para organizar o traballo do 2º cuadrimestre.
- Decembro: Taller sobre escritura (exercicios de parafraseo), referencias bibliográficas e normas APA/Vancouver.

Será imprescindible completar esta fase para poder realizar as seguintes.

2. ASISTENCIA ÁS UNIDADES DE COMPETENCIA

A oferta das mesmas poderá modificarse e axustarse en cada curso académico, para poder adaptala aos intereses do alumnado.

Cada Unidade de Competencia terá un carácter presencial de seis sesións de 1,5 horas no 2º cuadrimestre (establecidas no horario oficial do curso). A asistencia será obrigatoria, polo menos, a 4 das sesións programadas.

As sesións das Unidades de Competencia serán impartidas ao longo do 2º cuadrimestre. Cada Unidade de Competencia terá un máximo de 10 alumnas/os e un mínimo de 8 (salvo excepcións autorizadas polo Decanato).

Este carácter presencial deberá garantir a adquisición dos seguintes obxectivos:

- Definir e especificar o título do TFG do/da estudante.
- Comprender cada unha das partes nas que se estrutura o TFG e recoñecer aquelas especificidades en relación co tema do mesmo.
- Elaborar o TFG seguindo a temporalización e organización prevista.
- Solucionar dificultades comúns aos TFG, mediante solucións compartidas.
- Ensañar as presentacións orais (ou defensas simuladas) se a situación o require.

3. ASISTENCIA A TITORÍAS

O profesorado ten asignadas 6 horas semanais de tutoría para atención do alumnado en horario oficial establecido. O alumnado de TFG poderá usar dito horario para o seguimento do seu TFG, sempre que avise con antelación, ao obxecto da preparación de dita tutoría. O profesorado poderá convocar titorías individuais ou titorías colectivas de TFG, a celebrar en lugar e horario distintos, sempre por acordo entre as partes.

4. PRESENTACION E DEFENSA DO TFG

O alumnado implicado deberá entregar ao profesor/a da Unidade de Competencia, nas datas establecidas a tal efecto, os seguintes documentos:

- Título definitivo do TFG nos idiomas galego, castelán e inglés.
- TFG finalizado conforme ao estipulado nesta Normativa, en canto a forma e contido.

O/a profesor/a da Unidade de Competencia e, no seu caso, de acordo co/a co-director/a, avaliará inicialmente os TFGs dos seus estudantes, conforme ao disposto no apartado de avaliación.

VIII. ESTRUCTURA DO TFG

O TFG (Planificación/Programa/Proxecto) deberá sustentarse, polo menos, nos seguintes apartados:

- Motivación/Xustificación.
- Contextualización
- Obxectivos da planificación/programación/proxecto de intervención.
- Marco teórico e/ou legislativo (conceptualización, aproximación histórica, réxime xurídico, revisión bibliográfica, etc., en función do tipo de intervención).
- Diagnóstico (análise DAFO ou semellante).
- Proposta de intervención/programación/planificación (¿Cómo o facemos? ¿Qué necesitamos? ¿Cómo nos organizamos? ...). A proposta estará adaptada a cada Unidade de Competencia; en todo caso, entre outros apartados, deberán contemplarse os seguintes:
 - Tarefas ou actividades a desenvolver.
 - Temporalización
 - Recursos materiais e personáis.
 - Avaliación (instrumentos e indicadores de avaliación).
- Avaliación da planificación/programación/proxecto de intervención.
- Desempeño e desenvolvemento profesional:
 - Competencias necesarias para o desenvolvemento desta intervención e reflexión sobre se se atopan adquiridas.
 - Determinar as carencias para o desenvolvemento da intervención e proposta para solventalas.
- Bibliografía

IX. AVALIACIÓN DO TFG

Os requisitos para obter unha avaliación positiva no TFG serán os seguintes:

1. Asistencia ás clases presenciais da Unidade de Competencia asignada (cando menos a 4 sesións das programadas no segundo cuadrimestre) e ás correspondentes da fase formativa/informativa (primeiro cuadrimestre).
2. Entrega do TFG ao profesor/a da Unidade de Competencia asignado, de acordo coa estrutura e datas establecidas na Guía Docente.
3. Obter unha valoración mínima de Apto (5 puntos) outorgada polo/a profesor/a da Unidade de Competencia (e o/a co-director/a, se fora o caso).

O profesorado responsable de cada unidade será o encargado de programar o proceso de elaboración do TFG do grupo e da súa avaliación.

Se a cualificación final outorgada a un TFG fose igual ou inferior a 7, esta constituirá a nota definitiva de avaliación do mesmo, prescindíndose da súa defensa pública. Se o profesor/a responsable da unidade de competencia considera que a cualificación debe ser superior a 7, propondrá a defensa pública para subir a cualificación, sempre co acordo do alumno/a implicado. Esta defensa realizarase ante unha Comisión de Avaliación do TFG, constituída a tal efecto, entre o profesorado de outras Unidades de Competencia.

Sexa cal sexa o caso, o profesorado de cada Unidade de Competencia deberá cubrir, para cada alumna/o, a Rúbrica de avaliación elaborada a tal efecto e que se incluírá na Guía Docente da materia.

Aquel alumnado que non estea de acordo coa cualificación outorgada polo profesorado responsable, estará suxeito ao establecido *nas Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de Grao e Mestrado universitario (CG 19/12/2013, modificado polo CG 30/04/2014, polo CG 24/07/2014, polo CG 29/01/2015 e polo CG 28/09/2016) da UDC.*

A Comisión de Avaliación estará constituída por tres membros do PDI da Facultade que nese momento se atopen dirixindo ou co-dirixindo outros TFG. O profesor/a da Unidade de Competencia e, no seu caso, o co-director/a, non poderán formar parte da Comisión Avaliadora do seu alumnado do TFG.

Cando se realice a defensa pública, o proceso de presentación non deberá exceder dos 20 minutos. Neste caso, o profesor/a da Unidade de Competencia aportará un valor do 70%, e a comisión o restante 30%. A comisión deberá axustarse á Rúbrica de avaliación que se presenta na Guía Docente. En todos os casos garántirase a cualificación outorgada polo profesor/a da Unidade de Competencia como nota mínima do alumno/a tras a defensa.

Tras esta segunda fase do proceso de avaliación, o alumnado que non estea de acordo coa cualificación outorgada pola comisión avaliadora, estará suxeito ao establecido *nas Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de Grao e Mestrado universitario (CG 19/12/2013, modificado polo CG 30/04/2014, polo CG 24/07/2014, polo CG 29/01/2015 e polo CG 28/09/2016) da UDC.*

O/a estudante que non teña superado o TFG, e aos efectos de presentarse en futuras oportunidades e/ou convocatorias, será de aplicación o seguinte:

- Se non cumpre co requisito de asistencia á Unidade de Competencia, non poderá presentar o TFG e terá que volver a solicitar a asignación a unha das unidades para o seguinte curso académico.
- Se cumpre o requisito de asistencia e a cualificación do TFG é inferior aos 5 puntos poderá presentarse na seguinte oportunidade ou no vindeiro curso, considerándose cumprido o requisito de asistencia, sempre que o TFG sexa no mesmo tema correspondente á Unidade de Competencia asignada.